

Комунальний заклад «Богодухівський спеціальний навчально-виховний комплекс» Харківської обласної ради

Виховний захід

ЗИМА-ЧАРІВНИЦЯ

Підготувала: Івах В.В., вихователь 4 класу

2018/2019 навчальний рік

ЗИМА-ЧАРІВНИЦЯ

Проблема. Яка ж зима? Яка вона?

Завдання. Шляхом роздумів, суджень, міркувань, створити умови для узагальнення знань учнів про зиму, як пору року. Актуалізувати знання учнів про те, як зимують рослини, тварини, птахи.

Вчити спостерігати, порівнювати, робити висновки. Збагачувати активний словник учнів. Виховувати дбайливе ставлення до природи, бути небайдужим до оточуючого середовища, бажання піклуватися про своє здоров'я в зимовий період.

Хід заняття.

I. Організація класу.

Подивимось один на одного, на мене, посміхнемось і починаємо урок.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь.

Кожен день в житті людей розпочинається новинами про погоду. Ось і ми зараз послухаємо прогноз нашого синоптика на сьогоднішній день.

Паспорт синоптика.

— Бажаю, щоб на нашому сьогоднішньому уроці було тільки сонячно.

Розвивальні вправи.

Сьогодні нам на уроці будуть потрібні пам'ять, увага мислення.

а) Скласти прислів'я.

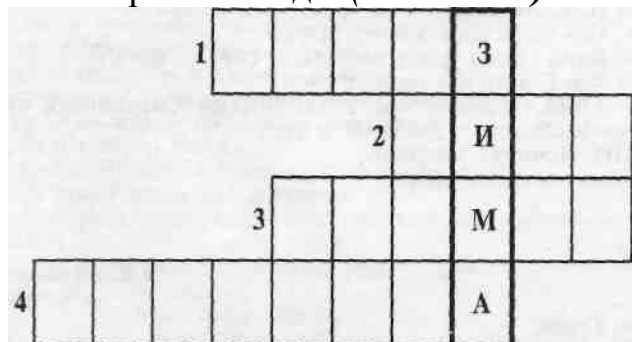

б) Гра «Мозаїка». Скласти зимові слова Мороз, бурулька.

в) Розгадати загадки і записати слова-відгадки в клітинці кросворда.

1. Зроду рук своїх немає, а узорі вишиває. (*Мороз*)
2. Дві дощечки, дві сестри несуть мене згори. (*Лижі*)
3. Сніг на полях, лід на річках, Хуга гуляє. Коли це буває? (*Взимку*)
4. Зірка сніжно-біла На рукав мені злетіла. Поки ніс її сюди,

Стала краплею води. (*Сніжинка*)

— Яка ж відповідь нашого кросворда? (*Зима*)

III. Оголошення теми і мотивація навчальної діяльності.

А зараз я розповім вам казку, яку приніс зимовий вітерець.

1. Розповідь вихователем казки.

За синіми морями, за високими горами, в густому лісі на узліссі стоїть хатинка. А ліс цей незвичайний. У ньому і птахи, і звірі, і навіть дерева розмовляють. Ось і розповіли вони мені, що живе в цій хатинці старий, але дуже мудрий дідусь. Є в нього чарівна палиця. Стукне він нею об землю і дива творяться: то сніг іде, то квіти розпускаються, то яблука достигають. А звати того дідуся — Рік. Є в нього чотири дочки. Та такі гарні, що й очей не можна відірвати: добрі, швидкі, ласкаві, але між собою не схожі. Найменша вітає журавлів, пробуджує поля, небеса, струмки, завітчує гаї — це Весна. Добра і весела, завжди з квітами та ягодами — це щедре Літо. Золотокоса красуня, в золотім намисті, що без пензля і без барвів скрізь малює золотом листя. Це — Осінь.

— А відгадавши загадку, ви скажете як звали найстаршу Рокову дочку.

Чудо-сани прилетіли,

Скакуни в тих снях білі.

В снях тих сидить цариця —

Білокоса, білолиця.

Рукавом махає,

Сріблом все вкриває.

Хто ця цариця білокоса?

- Які слова допомогли відгадати, що це Зима?
 - Які зимові місяці ви знаєте? А зараз який місяць?
 - А зараз спробуємо уявити, почути звуки зими, відчути їх.
2. Прослухування платівки з муз. Чайковського «Пори року» (Зима).
— Що ж ви побачили, діти? Що почули?

3. Робота в групах.

Ось ми з вами і підійшли до Снігового королівства найстаршої дочки Року — Зими.

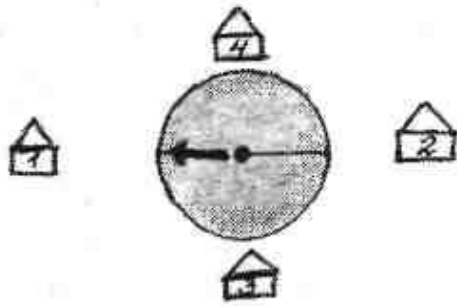
- А щоб потрапити до нього, треба виконати умови «чарівного колеса». А це веселі, цікаві завдання та конкурси. Для того, щоб колесо почало рухатись, вам слід назвати як можна більше ознак зими.
- Багато ознак назвали, тому і колесо почало працювати. Щоб виконувати завдання ми поділимо клас на дві групи.

I група — «Сонечко»

II група — «Хмаринка»

"Розкручуємо колесо, на яку цифру вкаже стрілка, той конверт ми відкриваємо, і кожна команда отримує своє завдання. Група, яка правильно виконає своє завдання отримує сніжинку.

Переможе та команда, яка набере найбільшу кількість сніжинок. І запам'ятайте, треба працювати дружно, швидко, радіти тільки пошепки.

Конверт 1.

(Один учень читає загадки, завдання, інші дають відповіді. Діалог).

Завдання. I група.

а) Відгадати загадку.

Ніжна зірка сніжно-біла.

На рукав згори злетіла.

Поки ніс її сюди,

Стала краплею води.

б) Звідки

береться

сніг?

Розповідь учнем легенди.

В народі існує легенда, що високо-високо в небі у величезному білому палаці сидить прая і пряде пряжу. її пряжа біла-біла. Коли вона починає прясти, то йде сніг.

— Яким може бути сніг?

(Блакитним, сірим, блискучим, іскристим, фіолетовим, рожевим).

— Спочатку він міцний і білий, Та коли сонце припікає, Він враз слабкішає, жовтіє, Чорніє, тане і тікає.

в) В. О.Сухомлинський «Як міняється колір снігу». Робота над оповіданням.

Завдання. II група.

а) Відгадати загадку.

— Крапелько! Стигни, холонь і рости! За ніч збудуй кришталеві мости. **(Лід).**

б) Як називають лід іншим словом? **(Крига).**

— Яким може бути лід?

(Прозорим, тонким, кришталевим, товстим).

в) В. О.Сухомлинський «Чому ж дзвенить лід на ставку».

— Як слід поводитись взимку на ставках?

Конверт 2.

Завдання. I група.

Відгадати загадку.

Як на свято вбрався дах

В снігову сорочку.

А чи знайдете на ній

Крижану торочку? **(Бурулька)**

- Як утворюються бурульки?
- Які бувають вони? **(Довгі, прозорі, кришталеві, ламаються, дзвенять).**

- Яких правил повинні дотримуватись діти взимку? (*Не стояти під дахами, де висить багато бурульок*).

Завдання. 2 група.

Відгадати загадку.

На гілках, що від морозу тремтять,

Снігові дрібненькі білі гілочки висять. (*Іній*).

— Чому іній вважають справжньою окрасою зими?

Ох, яка ж краса!

Сад увесь убрався в іній.

Проти сонця він, як синій.

Гілля до землі звиса,

— Ох, яка ж краса!..

— Чим вам подобається іній?

Коли дерева вбираються в іній, то стають схожі на казкових істот, білі китиці покрили всі гілочки дерев, ніби мереживом.

Конверт 3.

Завдання. 1 група. Відгадати загадку.

Зелену сукню має —

Ніколи не знімає,

Один єдиний раз на рік

Зірками прикрашає. (*Ялинка*).

- До яких дерев відноситься ялинка?
- Робота з тлумачним словником. Чим хвойні рослини відрізняються від листяних?
- Чому гинуть листяні рослини взимку?
— Чому після снігопаду треба струшувати сніг з дерев?

Завдання. 2 група.

Телеграма.

Дорогі діти!

Знаю, що ви любите птахів, допомагаєте їм у скрутну хвилину. А чи знаєте, як зимують лісові мешканці? Посилаю вам загадки про них. Сподіваюсь, що ви відгадаєте, про кого йде мова і розкажете, що є зима для звірів.

Ваша бабуся Зима.

Загадки з відгадками-малюнками. Чи правильно наклеєні відгадки. Я веселенький звірок! Плиг з ялинки на дубок. (*Малюнок зайця*).

В білки затишне, тепле дупло, їжа ще з осені в коморах припасена — в дуплі старого дерева. Там і жолуді, і горіхи.

Дивний звірок,

круглий мов клубок.

Голки стирчать.

Спробуй узнать. (*Малюнок їжака*).

Для їжака зимова сплячка, їжаки зарившись в опале листя, згорнувшись у неміцний клубок, впадають у справжню зимову сплячку аж до березня.

Живуть завдяки жиру, відкладеному в тілі восени. Сплять аж до березня.

Хоч у нього шуба є,

**та як холод настає
Він не їсть тоді, не п'є,
І не ходить, не гуляє,
А у лігво спать лягає.**

Ведмідь на початку зими залягає для зимового сну. Вони дрімають, прислухаються, що робиться навкруги, і в разі небезпеки залишають барліг. Під час сплячки, нічого не їдять, а живуть за рахунок підшкіряного жиру.

Відпочинок. Гра «Можна -не можна!»

— Ламати гілочки дерев кущів;

— виготовляти і розвішувати годівнички для пташок;

- обдирати кору дерев;
- милуватись красою природи;
- стріляти з рогатки горобців, синичок;
- підгодовувати лосів, оленів, зайців;
- рубати ялинки;
- знати і вивчати всій рідний край;
- нищити гнізда пташок;
- ходити без шапок і хустинок;
- їсти бурульки;
- струшувати сніг з дерев в саду;
- гратися в ігри і різні забави.

Розповідь вчителя про ведмедів.

Смокчуть лапу. Не тому, що хочуть їсти. Під час зимової сплячки стара шкіра на лапі злазить, а нова з'являється. Тому ведмеді смокчучи лапу допомагають старій швидше злазити.

Я вухатий ваш дружок,

В мене сірий кожушок,

Куций хвостик, довгі вуха.

Я усіх-усіх боюся. (*Малюнок ведмедя*).

Заєць під кущами виспитьсь, то в ярочку приляже. Де ямку в снігу викопає, там у нього й дім. Зате шубка у зайця тепла, пухнаста і біла як сніг. Коли снігу небагато, лапками розриє і травичку знайде. А коли багато снігу, вилізе на намет і з кущів дерев молоді гілочки обгризе, кору поїсть.

— Чи можна зустріти взимку мурашку, муху та інших комах? Чому? (*Немає тепла, сонечка*).

- Що для пташок страшніше взимку: холод чи голод?

Розповідь вчителя про пташок шишкарів. (*Малюнок*).

- Як взимку люди турбуються про диких звірів?

Відпочинок. Гра «Можна — не можна».

Конверт 4.

Завдання. І група.

За що найбільше любите зиму?

- Які найбільші зимові свята ви знаєте?
- Які з них любите найбільше? Чому?

(Свято Нового року, 7 січня весь наш народ святкує найбільше релігійне свято — Різдво. 14 січня — Новий старий рік. Василя. 19 січня — свято Водохрещі, Йордана).

Свято «Різдво» пов'язують з народженням Ісуса Хрис-та. Вважали, якщо на Різдво сніг — на врожайний рік. День теплий — хліб буде темний.

Новий рік за старим стилем. Святого Василя Великого. Василь вважався покровителем землеробства. Коли в цей день багато пухнастого інею на деревах, рік буде багатий на мед.

Свято Водохреща — освячують воду в річках, ставках, озерах, джерелах, криницях.

Свячену воду зберігають увесь рік, вживаючи її від усіляких хвороб. Кажуть в цей день усі джерела удосвіта освячені. Народ помічав, якщо іде лапатий сніг — на врожай, якщо зоряна ніч — вродяться горіхи і ягоди.

Завдання. II група.

Наш народ склав багато пісень, легенд переказів про зиму.

— А які прислів'я про зиму знаєте ви?

Взимку сонце крізь сльози сміється.

Зимою деньок, як комариний скок.

Грудень рік кінчає, а зиму починає.

Сонце блищить, а мороз тріщить.

Зима без снігу — літо без хліба.

Місяць лютий гостро кутий.

Багато снігу — багато хліба.

Мороз не велик, а стоять не велить.

II. Визначення переможців.

- А ось до нас завітали ще одні гості.
- Хто вони?

Учениці.

Погляньте, погляньте, яка благодать!

Дивіться: метелики з неба летять.

Квітки повмирили усюди на дворі,

— Морозець малює на шибках узорі...

Картинкою гарною стане віконне.

Як трошки поблискає золотом сонне.

Погляньте, погляньте, яка благодать,

Метелики з неба летять, летять.

- Що це за метелики?
- З чим ще порівнюють сніжинки?

(З білими мухами, з срібними бджілками. з пушинками).

Читання оповідання Сухомлинського «Хлопчик і сніжинка»

III. Підсумок.

- Чи сподобалось вам у зимовому царстві⁰
- То якою ж, постала у вашій уяві зима-чарівниця? *(Малюнок зими).*

(Доброю і лагідною господинею, що відігнала від голоду, холоду пташок у вирій, подарувала біле вбрання будинкам, деревам, полям, гаям, подарувала

білу шубу зайчикам, покрила кригою річки, ставки, принесла багато різних зимових ігор та розваг, веселих зимових канікул, улюблених зимових свят: Нового року, свято Різдво, Василя. Водохреща. В образі молодої гарної вродливої, білолиці красуні Снігурки розсипає сніжком. В той же час це стара, сердита баба Зима. Весь час напускає на людей, тварин сильні люті морози. Бідним пташкам і звірам важко знайти поживу. Вони наближаються до житла людей. Ріки вкриваються кригою і риби нічим дихати. Тому люди роблять ополонки, щоб риbam легше дихалося).

— То яка ж зима? Яка вона?

(Розповідь віршів).

Зима! Зима! Усякий знає,

Вона холодною буває.

Летять, кружляють, як пушинки,

Легенькі білесенькі сніжинки.

Міста чистенькі, білі села, Зима і радісна, й весела. Кружляють вальс сніжинки ніжні, Зима пухка і білосніжна.

Мороз у лід озера кута, Зима, тоді всі кажуть, люта. А як насуне хмара сива, Зима по-своєму красива.

Зима, кажу вам, дуже гарна, То сонячна, то дуже хмарна. І не завадило б кожуха, Така буває завірюха. І горнутьсЯ всі до тепла, Така зима буває зла.

Вона весела і сумна. Вона буває і серйозна: Суха і вітряна, й морозна. І особлива, і чарівна, Як королева чи царівна. Гілок од інею не видно, Тоді вона, звичайно, срібна.

І пташка змерзла і голодна, Бо видалась зима холодна. А на ставочках скресла крига, Тоді, ми знаємо — відлига,

І щезнуть вітри та морози, Закапають з бурульок сльози, Вона тепер така смішна, Бо незабаром йде весна!

Використання інтернет-ресурсів.